

Elke drie maanden verzorgt de VKCR een overzicht van de laatste ontwikkelingen op het gebied van kunst, cultuur en recht.

Suggesties, aanvullingen en opmerkingen zijn van harte welkom op het mailadres: nieuws.vkcr@gmail.com

INHOUD

1. Wet- en regelgeving
2. Kunsthandel
3. Criminaliteit
4. Musea
5. Restitutie
6. Uitingsvrijheid
7. Overig nieuws

Kalender/ Events

Overzicht virtuele musea

Virtuele tours

Google Arts and Culture

Kalender

Kalender RCE

Left: Lynn Goldsmith's 1981 photograph of Prince, and, right, one of the 15 works Andy Warhol created in 1984

Mededelingen

Een event organiseren/delen

Als u - lid van de vereniging - een event organiseert op het gebied van kunst, cultuur en recht, dan kunt u de uitnodiging desgewenst naar ons sturen. Wij zullen hem in beginsel in onze kalender zetten.

Graag willen wij u erop attenderen dat advocaten PO-punten kunnen verkrijgen door de voor- en najaarsbijeenkomsten van de VKCR bij te wonen. Met het volledig bijwonen van een bijeenkomst verkrijgt een advocaat 2 PO-punten.

Tevens willen wij u graag attenderen op onze vernieuwde website: VKCR.nl

1. Wet- en regelgeving

27 dec. Aanpassing Erfgoedwet

Staatssecretaris Uslu van Cultuur en Media heeft aangekondigd dat de Erfgoedwet wordt aangepast. De aanpassing van deze wet betreft een grotere en actievere

rol voor de Rijksoverheid bij het behouden van de Collectie Nederland. Middels een vergunningensysteem dat zal gelden voor uitvoer binnen en buiten Europa, en dat door de Adviescommissie Collectie Nederland was voorgesteld, zal volgens Uslu beter worden voorkomen dat belangrijke kunstwerken Nederland zullen verlaten. De uitvoervergunning zal gelden voor kunstwerken met een bepaalde waarde- of ouderdomsdrempels. Een onafhankelijke commissie Onvervangbaar en Onmisbaar zal vervolgens advies geven of het kunstwerk daadwerkelijk onvervangbaar en onmisbaar is. Deze commissie zal ook adviseren of en welke kunstwerken moeten worden opgenomen in het bestaande register beschermde cultuurobjecten. Particulieren kunnen bij de RCE terecht voor advies over het beheer en behoud van hun kunstwerken en collecties en ook voor advies over fiscale regelingen. De wijziging van de Erfgoedwet zal naar verwachting enkele jaren in beslag nemen.

Bron: [Rijksoverheid.nl](https://rijksoverheid.nl)

16 dec. HR uitspraak ten aanzien van omzetbelasting voor veilinghuis

Een veilinghuis heeft alleen omzetbelasting gerekend ten aanzien van de zogeheten opgeldden. Volgens de Hoge Raad is het veilinghuis echter ook verplicht op basis van artikel 3 lid 5 en artikel 28b Wet OB 1968 over de commissies omzetbelasting te betalen.

[Uitspraak Hoge Raad](#)

1 dec. Publiek of privaat eigendom beeldhouwwerk

De Koninklijke Nederlandse Zoutindustrie (de rechtsoptvolger daarvan) schenkt in 1968 een beeldhouwwerk aan de gemeenschap van Boekelo en plaatst het op haar eigen perceel. De gedaagde is in 2011 eigenaar geworden van het perceel en wil het beeldhouwwerk veilen. De gemeente Enschede claimt dat zij eigenaar is van het werk en vordert afgifte. De voorzieningenrechter wijst de vordering af. Het is voldoende aannemelijk dat de gedaagde door natrekking dan wel door verjaring eigenaar van het beeldhouwwerk is geworden en dat de gemeente niet de eigenaar is.

[Uitspraak voorzieningenrechter](#)

30 nov. Aanbod en aanvaarding verkoop schilderij

De eiser heeft een kunsthandel in schilderijen van Hollandse meesters uit de 19^e en 20^e eeuw en houdt zich tevens bezig met taxatie en restauratie van schilderijen. De gedaagde neemt in december 2021 contact op met de kunsthandel via het contactformulier op de website van de kunsthandel. De gedaagde vraagt informatie over een schilderij dat zich in een nalatenschap bevindt waarvan de gedaagde executeur-bewindvoerder was. Slechts samen met een andere executeur-bewindvoerder was de gedaagde handelingsbevoegd. Op het contactformulier vult de gedaagde de informatie over het schilderij in en voegt de vraagprijs voor het schilderij van 50.000 euro toe. De eiser wil de vraagprijs betalen waarna de gedaagde het schilderij terugtrekt. Tussen eiser en gedaagde rijst het geschil of er wel of geen wilsovereenstemming en koopovereenkomst zijn bereikt. De rechter oordeelt dat er geen sprake is van op het doen van een aanbod gerichte wil. De kunsthandelaar mocht er niet gerechtvaardigd op vertrouwen dat de gedaagde een aanbod deed tot verkoop.

[Uitspraak rechter](#)

14 okt. Inwerkingtreding Omgevingswet

Minister De Jonge van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening heeft beslist dat de Omgevingswet in werking treedt op 1 juli 2023 in plaats van 1 januari 2023. De Omgevingswet omvat een bundeling van diverse wetten en voorschriften en faciliteert een digitaal loket voor het aanvragen van vergunningen.

Bron: [Rijksoverheid.nl](https://rijksoverheid.nl)

2. Kunsthandel**13 dec. Qatari Sjeik wint rechtszaak tegen Londense kunsthandelaar**

Sjeik Hamad Bin Abdullah Al Thani heeft de rechtszaak gewonnen tegen kunsthandelaar John Eskenazi, expert in Aziatische antiques. De sjeik had een rechtszaak aangespannen tegen de kunsthandelaar wegens verkoop van valse antiques in 2014 en 2015. Volgens de rechter heeft Eskenazi te goeder trouw gehandeld, maar de zeven antiques die hij verkocht aan de sjeik waren wel vervalsingen. De kunsthandelaar moet aan de sjeik 5 miljoen US dollar en schadevergoeding terugbetalen.

Bron: [Artnet News](https://artnet.com)

6 dec. Oproep aan Sotheby's tot terugtrekken mogelijk geroofde antiques

Christos Tsirogiannis, een gerenomeerd archeoloog en voorzitter van de UNESCO inzake bedreigingen voor het cultureel erfgoed roept Sotheby's Londen op om mogelijk geroofde antiques uit de veiling te halen. Het gaat om drie verdachte kavels uit de "Ancient Sculpture and Works of Art, Part II". Tsirogiannis vermoedt dat de objecten in verband staan met twee van roof verdachte kunsthandelaren: Gianfranco Becchina en Giacomo Medici. Sotheby's heeft Tsirogiannis opgeroepen om de informatie te delen om het herkomstonderzoek aan te vullen.

Bron: [Artnet News](https://artnet.com)

22 nov. Galeriehouders schuldig aan verkoop gestolen kunstwerken

Galeriehouders Anne en Herbert Pfeffer van Belle et Belle in Parijs zijn schuldig bevonden aan het verkopen van gestolen kunstwerken van Picasso. De kunstwerken zijn gestolen door de klusjesman die werkte bij de dochters van Jacqueline Picasso en de galerist Aimé Maeght. De galerie moet van de rechter sluiten en de galeriehouders krijgen voorwaardelijke gevangenisstraffen van respectievelijk twee jaar en één jaar opgelegd. Ook moeten zij ongeveer 400.000 euro aan boetes en schadevergoedingen betalen en mogen zij de komende vijf jaar geen handel in kunst bedrijven.

Bronnen: [The Art Newspaper](https://theartnewspaper.com) en [The Art Newspaper](https://theartnewspaper.com)

21 nov. Veilinghuis trekt veiling valse dinosaurus terug

Christie's heeft een skelet van een T-Rex dinosaur ter waarde van 25 miljoen US dollar teruggetrokken van de veiling. Deskundigen claimen dat de meeste botten van het skelet niet echt zijn. De eigenaar zal nu het skelet uitlenen aan een museum. Christie's verkocht eerder dit jaar nog een velociraptorskelet voor 12,4 miljoen US dollar.

Bron: [Artnet News](https://artnet.com)

2 nov. Vietnamese regering blokkeert veiling object

De Vietnamese regering heeft de veiling in Frankrijk van een koninklijk bronzen drakenzegel

geblokkeerd. De zegel is eigendom geweest van de Vietnamese keizers Minh Mang en Bao Dai. Vietnam wil het object van Frankrijk terugvragen. De zegel verwacht 3 miljoen US dollars op te leveren. De zegel werd met ongeveer 330 kunstwerken uit de collectie van Keizer Bao Dai, die van 1949 tot 1955 over Zuid-Vietnam regeerde, naar het Franse veilinghuis gestuurd.

Bron: [Artnet News](#)

6 okt. Stichting klaagt galeries aan voor misvormen beeld

De Judd Foundation klaagt de Kukje Gallery in Seoul en Busan en de Tina Kim Gallery in New York aan voor het 'misvormen' van een beeld van Donald Judd. Volgens de stichting is het beeld, Untitled (1991), een Menziken doos van aluminium en plexiglas, met een doorzichtige groene acrylplaat, met een waarde van 850.000 USA dollar misvormt. Op het werk zijn onherstelbare vingerafdrukken door de galeries achtergelaten waardoor het werk waardeloos is geworden. De galeries hebben nagelaten om handschoenen te gebruiken. De stichting claimt dat volgens de consignatieovereenkomst de galeries verantwoordelijk zijn voor alle schade aan het werk die niet door de verzekering wordt gedekt.

Bron: [Artnet News](#)

3. Criminaliteit

5 dec. Delen van collectie kunstverzamelaar in beslag genomen

De Amerikaanse overheid heeft objecten en relikwieën uit de collectie van filantroop en kunstverzamelaar Shelby White in beslag genomen en teruggegeven aan Turkije en Italië omdat deze objecten zijn geroofd. White bezit een grote kunstcollectie en al eerder kwam ze in opspraak omdat onderzoekers claimden dat vele voorwerpen in haar collectie onethisch zijn verkregen. White is een grote donateur van het MoMa. Ze heeft niet inhoudelijk gereageerd op de inbeslagname.

Bron: [Artnet News](#)

5 dec. Oekraïense politie arresteert groep die Banksy probeert te stelen

Een groep van 8 personen is door de politie in Oekraïne gearresteerd nadat zij probeerden een muurschildering van Banksy te stelen. In totaal bevinden zich 7 muurschilderingen van Banksy in Oekraïne. Deze muurschildering van een vrouw die een brandblusser vasthoudt en een gasmasker draagt bevindt zich in de stad Hostomel, ten noordwesten van Kiev. De groep heeft de muurschildering uitgezaagd, maar de mannen werden opgepakt toen zij het werk probeerden te vervoeren met behulp van houten planken en polyethyleen. De arrestanten zijn inwoners van de steden Kiev en Tsjerkasië. Het werk is niet beschadigd en de politie beschermt het werk.

Bron: [The Art Newspaper](#)

2 dec. Polen claimt gestolen Kandinsky schilderij

De Poolse autoriteiten hebben een claim ingediend bij de Duitse overheid voor de teruggave van een schilderij van Kandinsky uit 1928. Het schilderij zou in 1984 gestolen zijn uit het Nationaal Museum in Warschau. Het schilderij werd door de Poolse autoriteiten ontdekt bij de verkoop op een veiling bij Grisebach waar het 387.500 euro opbracht. Het schilderij zou op de achterkant een sticker van het museum hebben. Volgens eigen onderzoek van Grisebach zouden er geen enkele juridische bezwaren zijn geweest om het schilderij op de veiling te verkopen. Het veilinghuis probeert nu een aanvullende juridische toetsing door een rechtbank te krijgen.

Bron: [The Art Newspaper](#)

14 nov. Russische leger rooft collecties Kherson Art Museum

Het Russische leger heeft zich voor de terugtrekking uit Kherson het kunstmuseum in deze stad leeggeroofd. De soldaten hebben 15.000 voorwerpen uit het museum en uit andere culturele instellingen meegenomen. De voorwerpen werden in vnodden gehuld en in vrachtwagens gestopt en overgebracht naar Simferopol op de Krim.

Bron: [Artnet News](#)

9 nov. Duitsland neemt collectie in beslag Russische zakenman

De Duitse overheid heeft 30 schilderijen in beslag genomen van Alisher Usmanov. Usmanov wordt beschuldigd van het witwassen van geld, het schenden van sancties en het ontduiken van belasting. De collectie bevat onder andere een Chagall. Het collectie bevond zich op een luxe jacht van Usmanov die aanmeerde in Hamburg. Het jacht werd eerder dit jaar door de Duitse autoriteiten in beslag genomen.

Bron: [Artnet News](#)

8 nov. Echtbaar moet gestolen tekening teruggeven aan universiteit

De rechter in New York heeft geoordeeld dat Larry en Virginia Border een tekening van Charles White aan Howard Universiteit moeten teruggeven. De tekening werd in de jaren 70 van de universiteit gestolen. De Borders probeerden de tekening via Sotheby's te verkopen voor 500.000 US dollar. Sotheby's nam contact op met de autoriteiten en een onderzoek naar de herkomst van de tekening werd gestart. Het echtpaar verweert zich met de claim dat zij de tekening geschenken hebben gekregen. De rechter vond verder geen bewijs dat zij de tekening ook gestolen hebben.

Bron: [Artnet News](#)

8 nov. Verzoek intrekken aanklachten Louvre directeur

De openbare aanklager van het hof van beroep heeft een verzoek ingediend om de aanklachten tegen de voormalige Louvre-directeur Jean-Luc Martinez en de curator Jean-François Charnier in te trekken. Martinez en Charnier zijn beiden onderwerp van strafrechtelijk onderzoek en worden vervolgd voor medeplichtigheid en het vergemakkelijken van kunstaankopen door het Louvre Abu Dhabi. Volgens de openbare aanklager is er onvoldoende bewijs om de aanklachten te ondersteunen. Indien er wordt besloten de aanklachten tegen de heren in te trekken, dan wordt Charnier een "begeleide getuige" in de zaak en Martinez wordt uitgesloten van de procedure.

Bron: [The Art Newspaper](#)

3 nov. Antiekhandelaar veroordeeld tot gevangenisstraf

Antiekhandelaar Subhash Kapoor is veroordeeld door de Indiase rechtbank tot tien jaar gevangenisstraf voor diefstal en illegale uitvoer van antieke voorwerpen. De veroordeling is het resultaat van een onderzoek naar de handel van Kapoor. Het onderzoek startte in 2008. Kapoor werd in 2011 in Duitsland gearresteerd en uitgeleverd aan India. Hij leidde een netwerk dat kunstvoorwerpen roofde uit dan Cambodja, Indonesië en Nepal. Veel musea hebben voorwerpen van hem geleend. Het is onbekend wat de gevolgen zijn voor de musea die in bezit zijn van de gestolen kunstvoorwerpen.

Bron: [The Art Newspaper](#)

4. Musea

20 dec. Erven Joodse kunstverzamelaar klagen museum aan

Negen erven van de Joodse kunstverzamelaar Hedwig Stern, een verzamelaar die in 1936 nazi-Duitsland ontvluchtte en zich uiteindelijk in Berkeley vestigde, claimen dat het MoMa bij de aanschaf van het schilderij "*La cueillette des olives*" (1889) van Van Gogh de roof van het schilderij door de nazi's in de doofpot heeft gestopt. De erven eisen teruggave van het schilderij of compensatie.

Bron: [The Art Newspaper](#)

23 nov. Franse musea moeten aankoopbeleid aanscherpen

Het Franse Ministerie van Cultuur roept in een uitgebreid rapport Franse musea op hun aankoopbeleid aan scherpen en pleit voor een meer verenigde "collegiale" aanpak van aankopen. Het ministerie komt met adviezen voor de musea om aankoop van verhandelde kunstwerken te voorkomen. Aanleiding voor het rapport was het strafrechtelijk onderzoek naar de handelwijzen van de inmiddels oud-directeur van het Louvre museum Abu Dhabi.

Bron: [Artnet News](#)

3 nov. Museum en regering delen collectie

De Amerikaanse zakenman en kunsthandelaar Leonard Stern heeft zijn Cycladische antiquiteitscollectie bestaande uit 161 voorwerpen teruggegeven aan Griekenland. Stern, de Griekse regering en het Metropolitan Museum of Art hebben een multilaterale overeenkomst getekend waarbij Griekenland de enige eigenaar van deze collectie wordt en het museum de collectie 25 jaar in bruikleen krijgt. Na deze periode krijgt het museum nog 25 jaar lang andere belangrijke Cycladische kunstwerken in bruikleen van Griekenland. De Griekse regering hoopt dat met een dergelijke overeenkomst ook Britse musea te bewegen kunstvoorwerpen aan Griekenland terug te geven.

Bron: [The Art Newspaper](#)

10 okt. Italiaans museum klaagt modelabel aan

De Uffizi Gallery in Florence klaagt modelabel Jean Paul Gaultier aan voor het gebruik van Botticelli's '*Geboorte van Venus*' op verschillende kledingstukken in de collectie van de ontwerper. Gaultier gebruikt ook een afbeelding van *De Drie Gratiën* van Peter Paul Rubens die in het Prado Museum hangt. Het is niet bekend of het Prado Museum juridische stappen gaat ondernemen. Uffizi heeft Gaultier schriftelijk verzocht om de kledingstukken uit de handel te nemen of zo snel mogelijk met Uffizi een commerciële overeenkomst te sluiten die "het gepleegde misbruik zou herstellen". Gaultier heeft niet gereageerd op het verzoek. De '*Geboorte van Venus*' is rond 1480 geschilderd en behoort tot het publieke domein en is vrij is van auteursrechten. Maar het wordt beschermd tegen commercieel gebruik door de Italiaanse [Codice dei Beni Culturali](#) (Wet op het Cultureel Erfgoed). Deze wet bepaalt dat toestemming moet worden verleend voor het gebruik van afbeeldingen van Italiaans openbaar cultureel bezit en dat ook een licentievergoeding moet worden betaald.

Bron: [Artnet News](#)

5 okt. Nieuwe wetgeving voor oprichting nationaal LGBTQ-museum

De Amerikaanse vertegenwoordiger Mark Pocan heeft [twee nieuwe wetsvoorstellen](#) ingediend bij het Amerikaanse Congres om het National Museum of American LGBTQ+ History and Culture op te richten binnen het Smithsonian Institution. Het eerste wetsvoorstel stelt een commissie samen die

de haalbaarheid van de oprichting van het museum gaat onderzoeken. Het tweede wetsvoorstel gaat over de formele oprichting van het museum binnen het Smithsonian Instituut. Het voorgestelde National Museum of American LGBTQ+ History and Culture zou het eerste museum zijn die focust op deze onderwerpen.

Bron: [The Art Newspaper](#)

5. Restitutie

16 dec. Erven Joodse bankier claimen eigendom Van Gogh schilderij

De erven van de Duits-Joodse bankier Paul von Mendelssohn-Bartholdy eisen teruggave van Van Gogh's *Zonnebloemen* (1888). Volgens de erven is het schilderij onder nazi-dwang verkocht. Het schilderij is nu in bezit van Sompo Holdings, een in Japan gevestigde verzekeringsmaatschappij. De verzekeringsmaatschappij kocht het schilderij in 1987 bij Christie's en zou volgens de aanklagers op de hoogte zijn van de gedwongen verkoop.

Bron: [The Art Newspaper](#)

16 dec. Vaticaan gaat Parthenon marmeren objecten aan Griekenland retourneren

Paus Franciscus gaat drie Parthenon-marmeren objecten die zich bevinden in het Gregoriano Profano Museum teruggeven aan Griekenland. Dit museum bewaart de antiquiteiten van de Heilige Stoel. Het Vaticaan noemt de teruggave van de drie werken een "schenking" aan Ieronymos II, de orthodox-christelijke aartsbisschop van Athene en hoofd van de Grieks-orthodoxe kerk. Wanneer de teruggave gaat plaatsvinden is niet bekend.

Bron: [The Art Newspaper](#)

16 dec. Amsterdamse musea retourneren geroofde kunstobjecten

Het Rijksmuseum en het Amsterdam Museum retourneren ieder een paar zoutvaten aan de erven van Emma Budge. De restituties zijn het gevolg van het bindend advies van de Adviescommissie Restitutieverzoeken. In haar advies oordeelt de commissie dat 'het in hoge mate aannemelijk is dat de kunstwerken eigendom waren van de Duits-Joodse Emma Budge en dat voldoende aannemelijk is dat haar erfgenamen na haar dood het bezit onvrijwillig zijn verloren'. Na de dood van Emma Budge in 1937 kon de executeur-testamentair haar wilsbeschikking door het regime van de nazi's niet uitvoeren. De zoutvaten werden onder nazicontrol bij een veilinghuis verkocht. Na verschillende verkopen kwamen de zoutvaten in de collectie van W. Dreesmann die in 1960 de zoutvaten verkocht aan de gemeente Amsterdam en aan de Nederlandse Staat.

Bron: [Het Parool](#)

5 dec. Geheime gesprekken tussen Brits Museum en Griekenland over teruggave Parthenon Marbles

Bestuursleden van het British Museum voeren gesprekken met de autoriteiten van Griekenland over de teruggave van de Parthenon Marbles. Als de gesprekken goed verlopen, worden naar verwachting de Parthenon Marbles in 2023 aan Griekenland teruggegeven. Ze zullen worden tentoongesteld in het Akropolis Museum in Athene. Het British Museum heeft de marbles meer dan 200 jaar in bezit. In 1801 werden de Parthenon Marbles uit het Parthenon in Athene gehaald door Thomas Bruce, de 7e graaf van Elgin, een Britse diplomaat en de ambassadeur in het Ottomaanse Rijk. Griekenland heeft altijd de toestemming hiervoor betwist.

Bron: [The Art Newspaper](#)

1 dec. Nederland retourneert archeologische objecten aan Mexico

De Nederlandse overheid heeft 223 archeologische objecten teruggegeven aan het Nationaal Instituut voor Antropologie en Geschiedenis (INAH) in Mexico. De objecten (1200 BC-400 BC) zijn pre-Spaans en behoren toe aan verschillende gemeenschappen in het westen van Mexico, de Centrale Hooglanden, de Golf van Mexico en de zuidoostelijke regio.

Bronnen: [GOB.mx](#) en [The Art Newspaper](#)

1 dec. Schots museum retourneert totempaal

Het Nationaal Museum van Schotland zal een geroofde totempaal teruggeven aan de Nisga'a Nation van British Columbia. De totempaal, de Ni'isjoohl Memorial Pole, werd rond 1910 meegenomen door de Canadese etnograaf Marius Barbeau, die als antropoloog voor het National Museum of Canada veldwerk verrichtte. Hij verwijderde de 11 meter lange paal en verkocht hem later aan het Schotse museum. De repatriëring van de totempaal is in overeenstemming met de bepalingen van de [Verklaring van de Verenigde Naties van 2007 over de rechten van inheemse volkeren](#). Het houdt ook verband met het [Nisga'a-verdrag](#) dat in 2000 in werking trad en repatriëring van objecten betreft.

Bron: [The Art Newspaper](#)

10 nov. Herkomstonderzoek van objecten Koninklijke Verzamelingen

Een onafhankelijke commissie onder leiding van kunsthistoricus Rudi Ekkart gaat de koloniale herkomst van objecten van de Stichting Historische Verzamelingen onderzoeken. Een gedeelte van de objecten is opgenomen in de [archieven](#). Het onderzoek zal leiden tot aanbevelingen van de commissie die aan de stichting zullen worden voorgelegd. De [criteria](#) die de overheid volgt voor koloniale collecties zullen worden gevolgd.

Bron: [NOS](#)

7 nov. Benin bronzen database online

De "[Digital Benin](#)" catalogus is online. Deze database omvat informatie over meer dan 5000 voorwerpen die uit het Koninkrijk Benin zijn gestolen. Deze voorwerpen bevinden zich nu in collecties van meer dan 100 musea en particulieren over de hele wereld. Het is de verwachting dat door deze digitale database de restitutie van de oude Afrikaanse kunstvoorwerpen uit instellingen en collecties wordt versneld. De database heeft ook de objectgegevens van 131 instellingen in 20 landen die 5.246 historische Benin-objecten bezitten. Deze objecten worden gedefinieerd als "objecten die in februari 1897 door Britse troepen uit het Koninkrijk Benin zijn geroofd".

Bron: [The Art Newspaper](#)

7 nov. Gestolen beeld teruggegeven aan Cambodja

Het Openbaar Ministerie in New York heeft een gestolen Vishnu beeld teruggegeven aan Cambodja. Het beeld werd in opdracht van antiekhandelaar Doris Wiener gestolen en naar New York gesmokkeld waar het werd verkocht aan een particuliere verzamelaar. Doris Wiener overleed in 2011, en verkocht gedurende haar leven vele kunstwerken en objecten aan musea en kunstverzamelaars. Deze musea en verzamelaars worden nu opgeroepen om zich te melden om de van Wiener gekochte objecten te laten onderzoeken.

Bron: [The Art Newspaper](#)

18 okt. Indonesie vraagt collectie terug

De Indonesische regering heeft in juli acht kunstobjecten en natuurwetenschappelijke collecties teruggevraagd van Nederland. Volgens Indonesië zijn alle objecten en collectie roofgoederen. Het gaat om de Dubois collectie die zich momenteel in museum Naturalis bevindt. Dit is een collectie van 40.000 fossielen die door de Nederlandse onderzoeker Eugène Dubois (1858-1940) eind 19e eeuw in Indonesië zijn opgegraven. Indonesië zou ook het beroemde schedelkapje van de Javamens terug willen. Ook wil Indonesië de zogeheten Lombokschat terug, dit is een collectie van edelstenen, gouden en zilveren sieraden die zich nu bevinden in het Rijksmuseum voor Volkenkunde. De onafhankelijke commissie onder leiding van Lilian Gonçalves start naar verwachting in december met de beoordeling van het teruggaveverzoek. Deze commissie zal vaststellen of de gevraagde objecten en collecties daadwerkelijk zijn geroofd. In een reactie heeft Naturalis laten weten dat het museum zich afvraagt of de teruggavevraagde collecties niet beter af zijn in Nederland.

Bronnen: [NOS.nl](#) en [Trouw](#) en [Trouw](#)

12 okt. Commissie voor onderzoek omgang koloniale archieven

Een speciale onafhankelijke commissie onder leiding van Dagmar Oudshoorn-Tinga van de Raad van Cultuur onderzoekt en adviseert de komende maanden de omgang met koloniale archieven. Dit zijn de archieven en archiefstukken die als gevolg van inbeslagname, roof, oorlogshandelingen of aankoop bij de Nederlandse overheid zijn terecht gekomen. Het advies wordt in het voorjaar van 2023 verwacht. Deze commissie zal met name de eigendom, het beheer en de teruggave van de archieven onderzoeken. De toegang en digitale ontsluiting van de archieven moet tevens mogelijk worden.

Bron: [Raad voor Cultuur](#)

11 okt. Amerikaanse musea retourneert collectie bronzen beelden aan Nigeria

De National Gallery of Art, het Smithsonian Institution's National Museum of African Art en het Rhode Island School of Design Museum retourneren 31 Benin-bronzen beelden aan Nigeria. Nigeria hoopt dat met deze teruggave andere musea wereldwijd zullen volgen. Ook de Rautenstrauch-Joest-Museum in Cologne retourneert 92 Benin bronzen beelden aan Nigeria.

Bronnen: [The Art Newspaper](#) en [The Art Newspaper](#)

11 okt. Verzoek teruggave baby op sterk water aan Suriname

Het Tropenmuseum in Amsterdam heeft van de Raad voor het Repatriëren aan de Kalinya Terewuyu Natie een verzoek tot teruggave ontvangen van een baby op sterk water. Deze baby, die door de Kalinya Terewuru gemeenschap Wayam'membo wordt genoemd, is al bijna 100 jaar opgeslagen in het depot van het museum. De baby zou kort na de bevalling zijn meegenomen voor wetenschappelijk onderzoek, voor tentoonstellingen of voor een privécollectie, wat in de Nederlandse koloniale geschiedenis praktijk was. De gemeenschap wil de baby een eervolle begrafenis geven. Het museum heeft aangegeven dat het onderzoek gaat doen naar de herkomst van de baby.

Bronnen: [Waterkant.net](#) en [The Black Archives](#)

6. Uitingvrijheid

16 dec. Afghaanse kunstenaars beperk door Taliban regime

Vele kunstenaars en kunstgaleriën in Afghanistan lijden onder de beperkende maatregelen van het Taliban regime. Kunstenaars die les geven hoeven van de nieuwe directeur van het ministerie van Informatie en Cultuur, niet te stoppen met het afbeelden van levende wezens en vrouwen mogen les krijgen als dat gescheiden is van mannen. Er zijn geen officiële beperkingen voor de beeldende

kunst, maar de meeste kunstenaars vermijden toch het afbeelden van mensen in de kunstwerken. Dergelijke afbeeldingen kunnen door de Taliban mensen zijn als onislamitisch beschouwd worden.

Bron: [The Art Newspaper](#)

15 dec. Rapport Index of Censorship toont censuur Chinese kunstenaars aan

In het laatste [rapport](#) van Index of Censorship wordt beschreven hoe Chinese kunstenaars en cultuurwerkers buiten China tot zelfcensuur worden gedwongen uit angst voor represailles. Deze kunstenaars werken en wonen in Europa en zijn bang voor represailles tegen hun families in China. De [Index of Censorship](#) is een non-profit organisatie, die opkomt voor de vrijheid van meningsuiting.

Bron: [Artnet News](#)

7. Overig nieuws

12 dec. Aanklacht tegen popartiesten en Bored Ape Yacht Club

Twee NFT-verzamelaars, Adonis Real en Adam Titcher, klagen Justin Bieber, Madonna en de oprichters van Bored Ape Yacht Club aan omdat zij NFT kopers zouden willen oplichten. De waarde van de NFT's van Bored Ape Yacht Club zou opzettelijk zijn opgedreven ten voordele van kopers die inside informatie zouden hebben. De beroemdheden lijken organische vergoedingen te krijgen voor hun promotie van de NFT's wat de prijzen kunstmatig opdreef en resulteerde in miljarden dollars verkoop en wederverkoop. Nadat de NFT maker een gebrekkige metaverse uitbracht, daalden de prijzen van de NFT's en leden de aanklagers verlies. Bored Ape Yacht Club zou de [Exchange Act](#) hebben geschonden door misleidende informatie over onder andere de groeivoorzichten uit te brengen

Bron: [Artnet News](#)

25 nov. Onduidelijkheid over 'beschadigde kunst' in verzekeringclaims

De Amerikaanse zakenman en kunstverzamelaar Ron Perelman is een rechtszaak gestart tegen zijn verzekeraars. De claim heeft een waarde van 410 US dollar en betreft 5 kunstwerken, waaronder werken van Andy Warhol en Cy Twombly, die door een brand zijn beschadigd. Parallel aan deze zaak, loopt er een rechtszaak van de Judd Foundation tegen twee galeriën over onherstelbare schade aan het beeld *Untitled* (1991) van Donald Judd's. Het beeld zou vanwege vingerafdrukken aangebracht door iemand in de galerie niet meer verkoopbaar zijn. De verzekeraar zou 80% van de geschatte marktwaarde van de sculptuur van \$850.000 hebben vergoed en de stichting eist nu de overige 20% van de galeriën. Dit zou zijn bepaald in de verzekeringsvoorwaarden. Het is een interessante vraag wanneer schade, echt schade is. Het aantal beleggingskopers in kunst stijgt en de groei in het verzamelingsbeleid van kunstverzamelaars heeft geleid tot schade die kan worden verergerd door omgevingsfactoren. De verzekeringsgeschillen in de kunstsector tonen nog veel onduidelijkheid over de waarde en de staat van kunstwerken. De oplossing in claims komt vaak neer op een afweging van belangen en het vinden van een redelijk bedrag als vergoeding van een (gedeeltelijk) beschadigt kunstwerk dat voor alle partijen aanvaardbaar is.

Bron: [The Art Newspaper](#)

17 nov. Amerikaanse wetgeving tegen sekshandel hindert kunstverkoop naaktenbeelden

In Amerika is het voor kunstenaars die via verkoopplatforms voor kunstwerken moeilijk geworden om kunstwerken die naaktbeelden bevatten te verkopen. Wetgeving die bekend staat als [Fosta-](#)

Sesta die de sekshandel in het land moet tegengaan, hindert deze kunstverkoppen. Op grond van deze wetgeving zijn websites aansprakelijk die de sekshandel 'helpt' of 'ondersteunt'. De kunstplatforms passen hun servicevoorwaarden aan om de aansprakelijkheid te ontlopen en verwijderen alle inhoud van de websites die als seksueel ontoelaatbaar gehouden kan worden. Een voorbeeld is het werk van fotografe Jordanna Kalman. Zij kreeg van de betalingsprovider, die zij voor haar webwinkel gebruikte om haar kunstwerken te verkopen, een bericht dat haar kunstwerken pornografie waren. Haar account werd opgeheven. Ze stuurde haar artistieke CV en uploadde nieuwe, zelf gecensureerde afbeeldingen maar het bedrijf weigerde haar account te heropenen.

Bron: [The Art Newspaper](#)

16 nov. Banksy mag identiteit blijven verbergen

De beroepskamer van EUIPO (Bureau voor de Intellectuele Eigendom van de Europese Unie) heeft de eerdere beslissing van de EUIPO teruggedraaid. Deze organisatie besloot in mei 2021 het handelsmerk van Banksy voor de beroemde afbeelding met apen ongeldig' te maken. Dit kunstwerk werd door Banksy in 2019 geregistreerd. Full Colour Black verzette zich tegen de registratie omdat deze te kwader trouw gedaan zou zijn. De beroepskamer heeft nu geoordeeld dat deze registratie te goede trouw gedaan is. Door deze uitspraak hoeft Banksy zijn identiteit niet te verhullen.

Bron: [The Art Newspaper](#)

5 okt. Copyright zaak Andy Warhol naar Supreme Court

De partijen in de langlopende rechtszaak om het gebruik van een foto van popster Prince gemaakt door Lynn Goldsmith starten binnenkort een procedure bij de Supreme Court. De foto is door Andy Warhol zonder toestemming van Goldsmith gebruikt voor diverse afbeeldingen. In deze zaak wordt bepaald of een secundair kunstwerk (het werk van Warhol) een ouder werk (van Goldsmith) voldoende heeft veranderd om aansprakelijkheid voor inbreuk te vermijden. De Andy Warhol Foundation for the Visual Arts (AWF) claimt dat het ten aanzien van het gebruik van de foto het principe van "fair use" van toepassing was. In hoger beroep oordeelde de rechter dat de kunstwerken van Warhol niet voldeden aan alle vier de vereiste tests voor eerlijk gebruik volgens de Amerikaanse auteursrechtwetgeving. Het gaat onder andere om de test voor "doel en karakter" of "transformativiteit", die onderzoekt of het tweede werk het eerste op adequate wijze heeft veranderd. Volgens de rechter moet deze verandering "meer omvatten dan het opleggen van de stijl van een andere kunstenaar" en kan niet "louter" afhangen van de "verklaarde of waargenomen bedoeling" van de kunstenaar of "de betekenis of indruk" die een criticus of een rechter eraan ontleent, anders zou "elke wijziging" volgens de wet als transformatief kunnen worden erkend. AWF verzoekt nu om de uitspraak van het hof nietig te verklaren

Bron: [The Art Newspaper](#)

Opmerkelijk

5 okt. Toerist vernielt beeld in Vaticaan na weigering ontmoeting paus

Een toerist heeft twee beelden uit het Chiaramonti Museum vernield omdat hij paus Franciscus niet kon ontmoeten. De beelden waren 2000 jaar oud. De twee beschadigde kunstwerken worden in een conserveringslaboratorium gerenoveerd.

Bron: [Artnet News](#)

U ontvangt deze nieuwsbrief omdat u lid bent van de VKCR. Mocht u deze nieuwsbrief niet op prijs stellen dan kunt u zich afmelden voor toekomstige nieuwsbrieven via [deze link](#), of door een email te sturen naar nieuws.vkcr@gmail.com. Vragen, aanbevelingen, evenementen en opmerkingen kunnen gericht worden aan Laurens Kasteleijn en Marilix Beernink, namens de redactie.